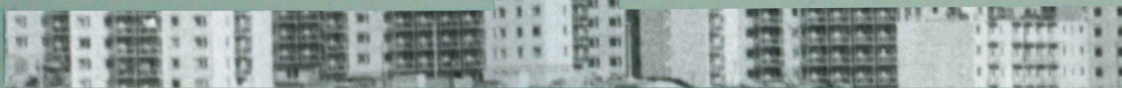

Kapusi Krisztián – Tokár Zsolt

Muslicák a demizsonban

Privát félmúlt Miskolcon I.

Észak-Keleti

Átjáró

Egyesület

2012

Privát félmúlt Miskolcon

„24” – az aktuális kutatási programunk szimbólumává emelt számmal hangsúlyozni kívánjuk az 1989 óta eltelt időt – mely alatt felnőttek a rendszerváltás körül született generációk – és az utolsó lehetőség sürgető voltát: most, a 24. órában feltétlenül fontos megörökíteni az államszocializmus, vagy akár a korábbi évtizedek hétköznapjaiból ránk maradt városképi elemeket, helybéli toposzokat, városi legendákat. Rakétát vagy glóbuszt imitáló játszótéri mászókat, beton virágtartók, pingpong- és sakkasztalok, neonok, különféle pihenőpadok, mozaikok és kompozíciók – művészeti értéket vagy bármiféle védettségre jogosító kivételességet aligha hordoznak, viszont befolyásolták közel fél évszázad miskolci hétköznapjait. A miskolciakét.

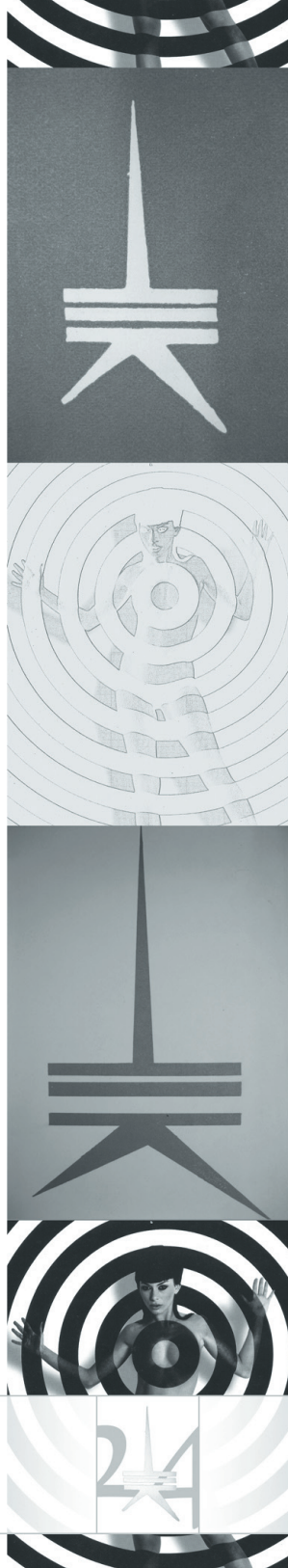
Korspecifikus formavilágot, látens avagy nagyon is manifeszt propagandát tükröznek, mégis feledésbe merülnek a változásokkal, átsiklik felettük a sietős tekintet és a fiatalabb generációk tudomást sem vesznek róluk.

Nyom nélkül fognak eltűnni, ha nem használjuk ki az utolsó pillanatot. Számos egykoron közismert miskolci jellegzetesség ma már csak fotókról köszön vissza.

A lakosság közvetlen megszólításával, afféle nyomozókként (a „24” egy manapság népszerű filmsorozat címét idézve talán a figyelemfelkeltésre is alkalmas) próbálunk egy-egy hajdani utcabútor, kültéri dísz,

A szerzők, Tokár Zsolt (1970) és és rokonok is,

Kiadó: Észak-Keleti Átjáró Egyesület
Kiadásért felel: Darázs Richárd
Design, tördelés: Balogh Attila

netán filmek (például az „Utánam, srácok!”), irodalmi alkotások révén a korban híressé vált tárgyak máig vezető sorsa felől tájékozódni. A napjainkig fennmaradt utcai tartozékok fotózásával és felmérésével – mindenekelőtt az érdeklődő fiatalok bevonásával – kívánjuk megörökíteni a letűnt kor utolsó rekvizitumait.

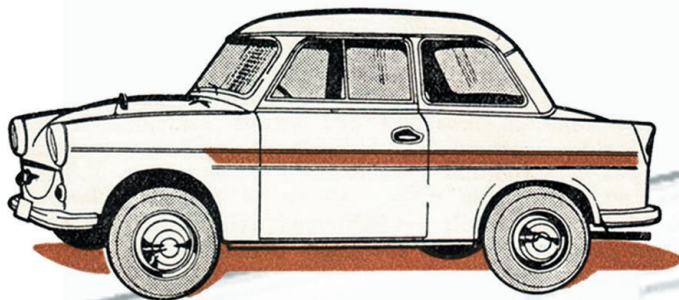
Egyesületünk általános céljai között szerepel a történelmi félmúlt résztvevőinek közvetlen megszólítása. A „Privát félmúlt Miskolcon” családtörténet-sorozat hangsúlyos része a „24” programnak, amelytől mindenekelőtt a porosodó fényképalbumok feltárulását várjuk, és nagyon bízunk abban, hogy a fotók előhívják azokat a történeteket, melyeket a rokonság egyfajta hagyományként őriz, él-ményszerűen mesél, sajátos családi legendáriumként konzervál.

Olyan miskolciaknak kívánunk megnyilvánulási lehetőséget biztosítani, akik hajlamot éreznek félmúltjuk speciális közzétételére. Emlékezetes eseményeket vagy éppen jellemző pillanatok, használati tárgyakat, bútorokat, s hasonlókat megörökítő felvételeket keresünk, amelyekhez a közlő hajlandó az egyéniségét, családjának mentalitását tükröző kommentárt, tetszőleges „műfajú” szöveget írni. Az ekképpen születő kvázi „képregényeken” keresztül szeretnénk közvetlen betekintést nyerni a privát félmúltakba, melyek fontos, autentikus építőkövei Miskolc történetének.

Észak-Keleti Átjáró Egyesület

Kapusi Krisztián (1975) jó barátok anyai ágon unokatestvérek.

A címlap Farkas Gyula fotóját felhasználva készült
Megjelent: Miskolcon, 2012-ben, 300 példányban
Web: atjarokhe.hu/24 HU ISSN 2063-6857

Zsácutca

A fradit úgy imádta a vén skreba, hogy zöld-fehérré kenette a Trabantját. A DVTK meg kiesett, gondoltam, legyen hát a jól menő Rába. Zsolti egyébként köpött a focira, incselkedni szeretett.

- Nem zöldre kellett volna, csókolom!
- Hanem milyenre? – rikkantott vissza kevélyen az öreglány, piros-fehéret várt válaszként, érett egy jó NB II-es beszélés. A poroló előtti padon csak úgy fészkelődtek az otthonkás nyugdíjasok, alig győzték kivárni, hogy a vizesen puffadt kezeikkel bekrémezhesék a lesült vállunkat.

Zsolti hozzám hajolt és a tenyere élét a fültőmhöz szorítva, suttogva kérdezett:

- Milyen színű a Rába?
- Zöld-fehér – motyogtam reménytelenül.

Zsoltika

Cirka 1975 tele, latyakos murva Diósgyőrben.

– Tisztelendő bácsi, tetszik látni, hogy elbaszta a sinet a zetor! – szólítja le a pocsoló között bukda-csoló tekintélyes felnőttet egy műszőr kabátkában ácsorgó óvodás. Lilult szájával egyszerre mozdul a karja, ahogyan légpuskája csövével a kisvasút felé mutat.

Mindörökké Batman!

Rendszerváltók az Avason I.

Hasszán minimum 15 éven át egyetemista volt. Ő meg az afrikai haverjai kihívtak minket egy meccsre. A tízemeletesek ablakai megteltek, mindenfelől zúgott a „Hajrá magyarok”. (Csak a leszázalékolt Szalontai bácsi morgott, mert felment a cukra a hat feketétől.)

Nyáron

Nagyfater egy vállfára akasztotta a zakóját, amikor meló után haza ért a Rádióból. A hokedlin csillogó lavórral még nem foglalkozott, mert indult kaszálni a Csanyikba.

Vitt magával némi szópót és estére úgy bemakszolt, hogy a szénauszagú udvaron megülve teledobálta kavicssal a Kutricát.

Másnap nem ment be a Rádióba. Inkább befogott, felült a bakra és kedélyesen visszaintegetett az őt előző szolgálati fekete Volgából hajbókoló elvtársaknak.

Rendszerváltók az Avason II.

Fogyott a meló a kohászatnál, néhány fater már délelőtt is ráért. A bódító reggeli után kihívtak minket egy meccsre.

„Agyas”, „Gilett”, „Vízipók” – így horkantak egymásra, meg hogy „Tegyed már azt a k. bőrt!”. Volt köztük olyan, aki félidőben el is hányta magát. Huszonhárom nullra nyertünk. Ők vesztesek voltak, viszont mindannyiunk szerencséjére az alkoholgőzben nem figyeltek fel gyerekeik nagyon-nagyon diszkrét, valójában fájdalmas gólöröme.

Gyurkabáttya forever!

„Jaffaszaszörp”, mondta bazsalyogva, de olyat ő nem ivott.

Másfélét bőven, rendszerint már a gyárban „bejodázott”. Otthon hangosakat rotyogtatott, és olyankor a felesége annyit szolt: „Szakadj meg, Borsodi!”. Gyurkabáttya sztár volt és kész, a kőkemény Áfi meg Kaponya is csak hümmögtek, amikor a combjukra csapva sziszegte feléjük, hogy „Sóger, mé’rt vagy olyan tróger?”.

* a "bejodázni" szó nem létező főnévi igenév, ihletője Yoda, a közismert Star réveteg ábrázata miatt egyes ismerőseim az alkoholistákra asszociáltak szeszszital fogyasztását "jodázni", a részegeskedő berúgást "bejodázni"

Ötven fillér

Keskeny, egyenes járda vezetett az udvarba, azon cangáztam a kapuig. Az Oprendek (ma: Andor) utca szomszédos telkén nem tudtam, miféle emberek laknak, de a középkori udvarházakra emlékeztető épület ajtaján szinte minden nap koldusok, csavargók kopogtattak visszajáró vendégként.

Tóni is ott kilincsel, és egyszer éppen a kapuban talált, ezért hát a zsíros zakójának belső zsebéből előhúzott egy rántotthal-maradványt félig csupasz gerinccel, a vékony paprikásliszt alól felismerhető fejrésszel, szemüreggel, szóval azzal kínált engem. Nem kértem: némán és dermedten néztem a kerítésen belülről rá, meg a sárgult körmei közül lelógó tetemre. Jó, hát elrakta a halat, de a lelkemre kötötte, hogy

ne mozduljak a kapuból, pár perc és hoz nekem fagyit! Szerettem, persze, viszont elképzelttem Tóni ótvaros kezét, ahogyan a dróthálón bedugja a tölcsért, fúj!

Mégis: egy szent szavú felnőtt utasított, ezért hiába volt hányingerem, engedelmeskednem kellett! Vártam egy fél órát, talán órát a biciklin ülve. Tóni nem jött többé.

Csabán

A nyolcvanas évek elején tatarozták a Petneházi bérházait és a munkálatok idejére kiköltöztették a lakókat. Áfiéknak egy Futó utcai négyemeletes panelban biztosított a tanács átmeneti cse-relakást. Babi nem örült, a gyerekek viszont gyorsan megszokták.

Zsoltit ismerte meg először az új közeg: kipofozták a gyógyszertárból, mert a Hejőben gyűjtött piócáit ott akarta értékesíteni, majd trisótt szívatott az egyik mulya pöccsel, akinek az anyja éppen gyereket várt és lejött hóbörögni, amikor pedig ütni próbált, csúnyán elvágódott az aszfalton. Zsolti nagyon félt, hogy ebből komoly baj lesz, egész délután a Gárdonyi művház parkjában bujdosott. Jó párszor Csabán is nyakon vágták a kuzenomat, annyi szent.

Lillán

Műszak végén bezsongva várták, hogy a sziklák között végre velük kapaszkodjon felfelé az ötös busz. Kaponyáék csónakáztak egyet, a többiek addig is ittak a bisztró mellett sorakozó talponállóknál. („Szia pizok, én már iszok!”)

A szerelmeseket nem zavarta, hogy néhány kör nélkülük fordult meg. Később lángost ettek, Kaponyáék, persze, fokhagymás kencefice nélkül. Majd újra inni kellett, ezért utóbb smárelni sem volt kedvük, jó, ha a lángos bent maradt a szerpentinben féktelenül kanyargó busz fátyolos tekintetű utasainak gyomrában.

PECSENYE

VIRSLI

* smárelni - a csókolózást nevezték smárolásnak, smárelásnak a fiatalok.

„Nahát Rozi! Szuper értelmes kisfiad van!”

Utálok bejönni anyához! Már megint végigvisz a bolton, mindenkinek el kell mondanom a verset, alig várom, hogy vegyen a presszón kólát meg sütit, és hagyjanak békén! Egyébként klassz ez a márvány a padlón, de tök furá, hogy valami olajos fűrészporfélével suvickolják. Kávé- meg

Üzemi bajnokság

Kaponyát az egész család remek sportemberként emlegette, én mégsem láttam őt, az apámat soha versenyezni, focizni sem. Előfordult, hogy késsőn ért haza besörözve, mert meccsük volt és nyertek öt háromra a hentesek ellen, ő rúgott két gölt, a többit meg a kis Nagy Béla, a nagy Nagy Béla, és a tojásos Nagy Béla.

Egyszer kivitt a Győri kapui ifjúsági sporttelepre, ahol csakugyan fociztak a húskombinátosok, de ő akkor sem állt be. Bántam és a fogam is fáj, meccs után, persze, be kellett ülni velük a Prizma presszóba. Apa mondta, hogy vesz nekem fagyit, de nehogy fájjon a fogam! Kiderült, hogy csak csoki van, én úgy értettem, csokifagyit, ezért kértem és ígértem, hogy nem, attól biztosan nem fog fájni. Megjött apa a pulttól és egy nagy tábla csokit hozott nekem. Fel sem bontottam, de nem a fogam miatt, hanem mert Kukori meg Kotkoda volt a papírján!

mák- meg mittudomén milyen darálóból van kék, sárga és piros, iszonyúan berregnek, és ha más- kor belépek a függöny mögül, térdig gázolhatok a kávéban. Most minden csillog ebben a vakító fényben és azért hozott át anya az oviból, mert mindjárt itt lesz Kádár. Nagy a tömeg, nem látok semmit. A múltkor Farkas Bertalannak is csak a sapkája lógott ki az édességek közül.

Rendszerváltók az Avason III.

Illetlenség Szenteste zavarni (családi ünnep), de ha a barátnője olyan erősen invitálja, hát jó! Felbuszozik a lakótelepre, délután ötkor – mire odaér – már koromsötét van.

Átlagos tízemeletes a posta mögött, viszont érződik a kivételes atmoszféra, most rántott hússal keveredik az örökös linóleumszag. Az automata lekapcsolja az emeleti lámpákat, csak a lift elfoglaltságát jelző piros izzó fénylik. Milyen meghitt!

Csengetésére kisírt szemmel és szótlanul az idősebbik lány nyitja a sötétbarna faerezetet imitáló lakásajtót. Cipőt le, néhány lépés a nagyszobáig. Kóla, ropi, narancsillat, a kanapé odébbhúzva, valami mégsem stimmel! Ülnek csendben, láthatóan kimerültek és bámulják a sarokba állított karácsonyfát. Szép, szép, csak elferdült, mert a karosszék... Ja, azt valaki idegből belekúrta!

Bulgária

Utánfutós fekete Volgában heten, elől a két fater, hátul az asszonyok a három gyerekkel. Szürreális kaland 1983 nyarán. Oldalra pillantasz a Kárpátok lejtőjén, és mit láatsz az autó ablakán át? Az utánfutó elrobog a Volga mellett... Szemtanúnk, az oláh cigány matróna nem győzi vetni a keresztek. A gyerekek titkon, elfojtott kuncogással élvezik a hosszú utazás viszontagságait, és aztán érkezés a tengerhez! Hát igen... A rádióból végig a Laid Back-féle Sunshine Reggae szól („Tirarira – tirarirarirara”).

Hemüge

Anyám – miután ezredszer is felkiáltott, hogy „Kancsi ez a gyerek!” – elvitt a szemészhez és addig unszolta, míg jó erős dioptriákat rendelt nekem az elismert szakember. A Petneházi bérházak homokozójában minden a feje tetejére állt, azt sem tudtam, hol vagyok! Szabadultam volna a szemüvegtől, elástam,

falhoz vágtam, végül megkönyörültek rajtam, és lám, a lencsék nélkül többet nem vertem le fejjel az ajtófélfát!

Harminc év telt el azóta szemüveg nélkül. Másfelől igaz, hogy talán sosem hasonlítottam annyira az első világháborús veterán tűzharcos Pléh dédapámra, mint akkor szemüvegesen!

Amszterdam, majdnem

Szeptember elseje, 1969. Becsöngettek. Pici sarkas cipő kopog sietősen a Tanácsház tér macskakövein. Elsős gimis a prima kis Rozi, késésben van, ráadásul a hóna alatt egy Beatles Bibliával, miniszoknyában és festett hajjal bokázik a konzervatív Herman Gimnázium nehéz kapuja felé.

– Borsodi fiam, micsoda tobzódás! Látlak is a lelki szemeimmel: kék haj, zöld szem, és ülsz Amszterdam utcáján citerázva! – csattan ki a diáklány fölé tornyosuló Vaskalap elvtárs, osztályfőnök.

A pad alól zsíroskenyeret majszoló pattanásos srác is megkapja tőle a magáét.

– Fiacskám, akinek nincs ideje megreggelizni reggel, reggelizzen meg este! – Vaskalap újra fején találja a szöveget!

Rozi viszont nem ússza meg szóbeli leckéztetéssel. Néhány nap múlva már az ellenőrzőjét kéri a tanár úr és a szülőket értesíti: „A gyerekek túl nagy az önbizalma! Felesel, festi magát!”.

Nagyfater (Rozinak fater), a pedagógia doktora gondos családapaként szignálja az ellenőrzőt és egy lakonikus feleletet is odakarcol:

„Szoktassák le róla! dr. Borsodi”.

Ősz

Az első valóban hűvös októberi reggelen Áfi a mokaáskanálával összekaparta a csésze alján olvadozó zaccos cukrot, közben pedig kiszólt a konyhából:

– Anyuci, légy szíves készítsd már elő az átmeneti kabátomat!

Babi rendszerint vaskos felindultsággal reagált a váratlan fejleményekre. Kikerekedett tekintettel hajolt elő a fürdőszobából

és hevesen gesztikulálva, a hangját fenyegetően öblösítve harsant vissza:

– Milyen átmeneti kabátot, te hülyegyerek, tudtommal égen-földön egy kabátod van, nem?

Áfi pontosan így képzelte, a kávé fölött jól felépített jelenet volt az övé, és rezzenéstelen arccal, kimérten felelte:

– De igen, Babikám, éppen arról beszélek, ami átmenet a kabát és a rongy között...

Pokol

Az apám '89 júniusában elintézte, hogy a gimi előtt nyári munkát vállalhassak azon a fatelepen, ahol ő is dolgozott. Kollégák lettünk másfél hónapra.

A melósok egy matuzsálem korú gatter fűrészlapjaihoz illesztették a rönköket,

átengedték azokat az ijesztően zakatoló gépen, a túloldalról pedig én rángattam el a frissen szelt leceket. Munkaköri leírásomnak megfelelően gondoskodtam továbbá a keletkező fűrészporról. Spórolt pénzemmel kiegészítettem az így

megkeresett ötezer forintot, és vettem egy olyan hatalmas fekete bőrcipőt, amelyiknek ezüstös fémlemez volt az orrára szegecselve. Megérte, naná.

Az igazsághoz hozzátartozott, hogy a fatelepi időm alatt többször megjártam a Pokolt. Autóval

hordtak bennünket, apámtól minden műszak végén megkérdezte a művezető, hogy „Zoli, kérem, nem inna meg egy kokakólát?”. Fater bólintott, a verda erre rutinosan megcélozta Felsőzsolcán az éppen útba eső Pokol csárdát. Na, ott aztán csapoltattak mindenkinek egy jókora korsóval, egyedül nekem rendeltek kisüveges kólát...

Maximális

A szőlőből hazaszekerezve lassítaniuk kellett a Szinva-hídnál, mert a patak fölött éppen akkor kelt át teljes ünnepi pompában a szomszéd és a neje.

Névnapot köszönteni indultak, és a frissen borotvált férfi lovagias mozdulattal helyezte át a virágcsokrot a bal kezébe, majd erőteljesen intgetve „Szervusz, Gyuszikám, szervusz, Gyuszikám!” köszöntéssel üdvözölte a rövidnadrágos nagyapát.

Gáláns volt és előzékeny, a prózai adottságokról viszont megfélekedezett és a kusza kövezeten úgy elvágódott, hogy a pantallójának térdé kiszakadt, zakója poros lett, a csokor pedig berepült a Szinvába.

– Lacikám, mi az Isten csudáját csinálsz te ottan? – sipított az asszony.

Ura tápászkodott, igazgatta magát, közben pedig összeszorított ajkakkal vicsorgott vissza, hogy „Mit, mit, az anyád picsáját! Nem látod, hogy köszönök?”.

Cowboy-malőr

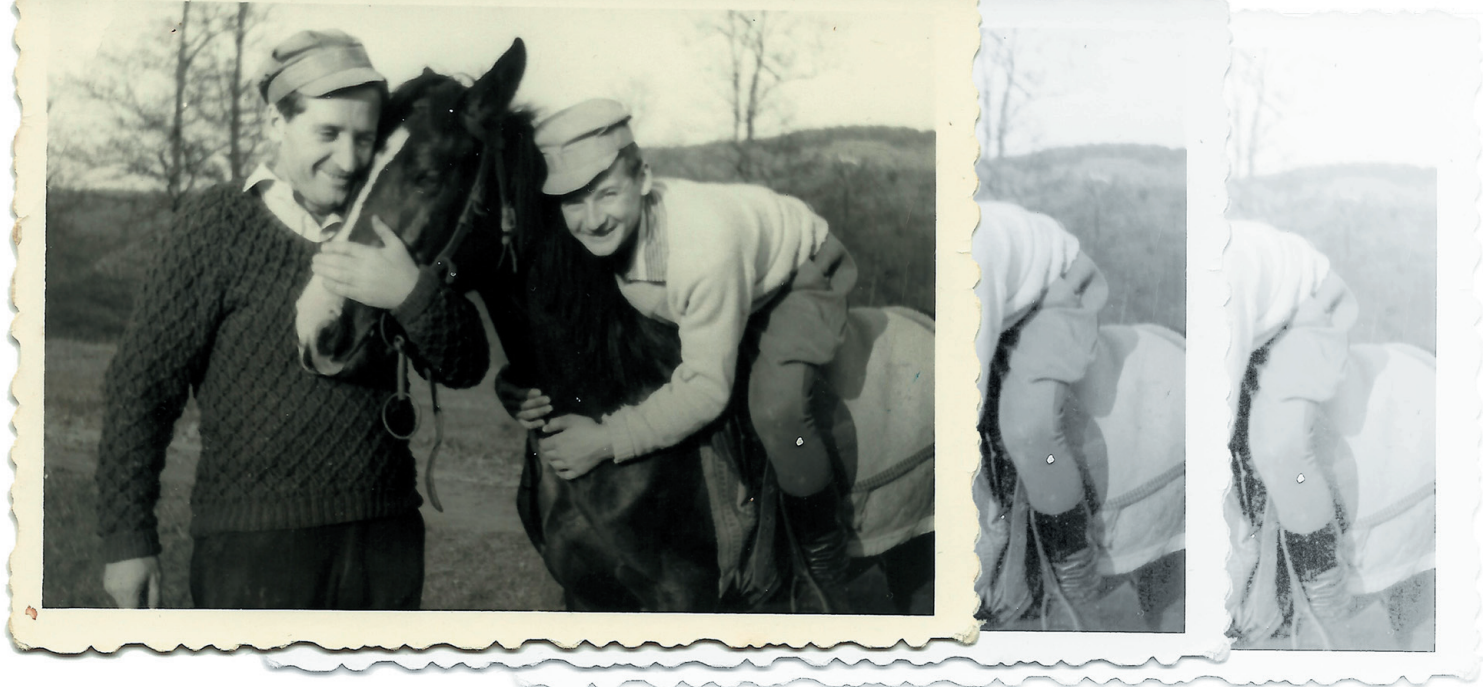
Május volt és nagyon ráért. Gondolta, villantani kellene egyet a belvárosban, az anyja úgyis rábízza a csekkeket, majd azokat is befizeti a nagypostán.

Lezuhanyozott, de a borosta maradt (George Michael, 1988!). Haját bezselézte, a fekete farmerdzseki gallérját felhajtotta, velúr westerncsizmáján eligazgatta az ötszázegyes szárait és magához vette a legsötétebb napszemüvegét. Perfekt!

A reggeli eső bájos kis pocso-lyákkal töltötte ki a Déryné utca egyenetlenségeit. Sütött a nap, csillogott az aszfalt, és úgy általában, kirobbanó formában érezte magát, ezért nagyon jókedvű volt.

Tvisztelő lezserséggel megta-posta a cikket, majd a jobb lábáról rugaszkodott el, menet közben döntött úgy, hogy a tócsa felett szökkenve még a levegőben rákoncentrál és pontosan a balos landolás pillanatában fogja kipréselni a szellentést. Kecs, micsoda kunszt...

Holtsápadtan surrant be a legközelebbi lehetőséggel kecsgető kereskedelmi szakközépiskola bejáratán. Megtalálta a mosdót, lekezelte magát, de mit csináljon a totálkáros alsóval? „Szép jó napot mindenkinek!” – meglóbálta, izomból felkente a falra.

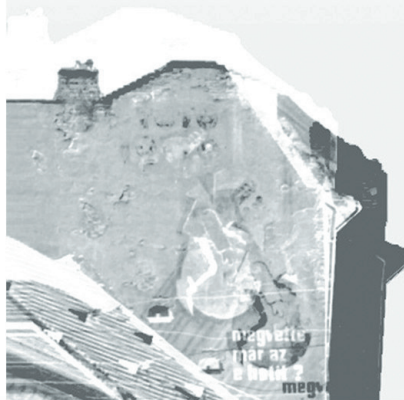

Korai dér

Hangyányit befröccsözött, majd úgy döntött – szeptember szinte még nyári hónap –, bátran kint aludhat a szőlőben. Dudorászva vágott magának tűzifát, szalonát sütött, de rosszul számolt és éjfél körül már csak a kézközeli szőlőkarókkal és szerszámnyelkekkel tudta táplálni a lángokat. Plédbe göngyölten is dideregve, félálomban vergődött a tűzhely peremén. Másnap délelőtt a tinédzser Gyurka talált rá és ekképpen ébresztette a makkászéként kucorgó apját:
– No, kelj már fel, te hamuban sült pogácsa!

Villanyrendőr

És aztán inni kezdtünk meg cigizni, szóval amikor már gimibe jártunk. Hazáig össze kellett kapni magunkat, nem mindig sikerült. Akkor például nem, pedig a tizenégyes hamarabb jött, mint a harmincötös. Valahogyan kezét fogtunk, vártam tovább a Szinva hídon, ő meg indult felszállni. De elnézte a tocsogós télben. Nyitva a busz összes ajtaja, neki a sok keverttől mégis a csukló volt szimpatikus, azt feszegette, gyömszölte hótaposóját a redői közé és dörömbölt rajta, hogy „Nyisd ki, te szemét!”. A sofőr megunt, berregtetett, zárt, elindult, ő meg csak állt és nem értette, hogyan történhet ilyenmi pont ott a Villanyrendőrnél! Visszajött, rágyújtottunk.

Derrick

Valahol a Zsolcai kapuban vagy az Ady hídnál volt az a szűkös boltocská, ahol életemben először (és úgy tudom, utoljára) loptam. Egyszerűen megfogtam és a kezemben tartottam azt a kedves kis húsvéti csokibáránnyt. Anya csak az utcán vette észre nálam, visszafordultunk és lesütött szemmel végigálltam, ahogyan a történeteket elmagyarázta a pénztárosnőnek. Azután is mindenkinek elmesélte, én meg némán tűrtem mellette, nyilván ez volt a büntetés. Akkoriban a dédanyámnál laktunk a Győri kapuban, meg kellett tudnia, hogy mit tettem. Szegény dédi rám nézett és kétségbeesve kérdezte:

– Krisztkém, mi lett volna, ha jön Columbo vagy Derrick?

Tényleg! Jó, hogy megúsztam!

Rendszerváltók az Avason IV.

Hetedikben már ciki volt beöltözni a farsangi bulira. Ő mégis jelentkezett és nem árult el semmit, csak sejtelmesen vigyorgott, hogy állat lesz, majd meglátjuk! Tipikus lakótelepi sulis volt a miénk, hatalmas aulával, ott vonultak fel a jelmezesek.

Az egyénivel indult és éppen ő volt az első. A tanári felőli lépcsősortól keveredett elő, tett egy kört, úgy fordult be az aula közepén feldíszített asztalhoz, ahol a zsűri trónolt: középen az igazgató, oldalain a helyettesek és a csapatvezetők. A konferáló könyvtáros azzal szólította, hogy „először érkezzen egy részeg ember”! Tántorogva közelített a hétköznapi ruhájában, jelmeze mindössze egy üres sörösüveg volt. Csuklott, botlott, nagyon jól csinálta és már éppen az asztalhoz ért volna, amikor kicsúszott a kezéből a sörösüveg és ripityára tört a metlakin. Direkt volt? A hirtelen beállt döbbszöglet csöndet bölcs igazgatónk hangja oszlatta el:

– Na, takarodjál ki a szertárba seprűért meg lapátért, hétfőn meg majd az ellenőrződdel jelentkezel az irodámban egy intőért! – mondta.

Mi berohantunk a budiba, ahol végre üvöltve röhöghettünk.

Első emlék

Gyakran emlegetem és ezért élnek, vagy valóban fel tudom idézni azokat a pillanokat? Két-három éves vagyok, amikor elköltözünk a Petneháziról, ahol addig együtt lakunk a szinte édes testvéremnek tekintett unokanővéremmel és a bátyjával, no meg persze a szülőkkel.

Enyhe trauma az elválás megélése. Az első kép: apa tehertaxit keres a belvárosban, késik, engem valaki ölben tart és úgy várjuk őt a konyhaablakban. Hirtelen befordul a Park utca sarkán és öles léptekkel közelít a lépcsőházhoz. Megkönnyebbülés látni az apám érkezését, erre emlékszem, aztán a gyűlölt költözködés képei kimaradnak. Pár órával későbbi a következő rögzített pillanat: már a Győri kapui szobában vagyok és pityergék a megváltozott helyzet miatt, valaki bekapcsolja a tévét (fekete-fehér, NDK gyártású „Estamat”) és egészen megvigasztal, hogy éppen – a jól ismert zenével és a dinamikus lovas jelenettel – kezdődik a Tenkes kapitányának újabb epizódja!

Tigris '80

Húsleves cérnametélttel, krumplipüré és ránított karaj uborkasalátával – mi más is lehetett volna a vasárnapi ebéd 1980 nyarán! Fél egy körül csengettek, mi meg teli szájjal és kérdő szemekkel meredtünk egymásra („Ki lehet az ilyenkor?”).

Apa nyitott ajtót, de a beazonosíthatatlan neszekre kileskelődtünk az előszobába és megláttuk a bejáratnál álló bukósisakos kézbesítőt, amint éppen ellent tartott masszív bőrtáskájával, hogy a címzett aláírhasssa az átvételi elismervényt. Rohambili, csajka, málhazsák, surranó meg gázálarc, a lomosból sorra kerültek elő a kincstári holmik, ugyanis fatert – mint tartalékos honvédet – berántották hadgyakorlatra. Utólag jelentéktelennek bizonyult az egész felhajtás, pár napig elultizgattak valahol a Pingyomon, aztán visszatért minden a megszokott kerékvágásba. Az idegen csengetés vasárnap délben, csak az maradt emlékezetes.

Betelt

Nagyfater igen szerette a nőket. Szegény mama türelmes volt, de az már nála is kiverte a biztosítékot, hogy egy utcabéli idős, hízott trampli próbált kacérkodni a férjével.

– Apa, ne csináld már, most őszintén, hajlandó volnál elkapni azt az ocsmány tehenet is? A kérdezett fél nem jött zavarba, lassú mozdulattal letette az újságot. Ezalatt időt nyert, annak rendje és módja szerint kattant egyet a fogaskerék, majd a megfogalmazott válasz optimumának tudatában higgadtan, némileg önsajnáló hangnemmel felelt:

– Tudod mama, hajlandó éppen volnék, de képes? Az már aligha...

Rendszerváltók az Avason V.

Nyolcvankilenc nyarára végeztem el a nyolc osztályt. Kék iskolába jártam, zöld erkélyes tömbben laktam. DVTK, ugyebár: „piros-fehér a címerünk”. Hetedikes koromtól kizárólag fekete cuccokat voltam hajlandó viselni. Az első csajom szeme barna volt, anyám haja vörös.

Más színre nem is emlékszem. Ja, a lényeg, éppen a dominánst felejténém ki: a lakótelepi panelhomlokzatok szórt kavicsos szürkességét!

Üresen találta a lubenyiki magnezitművek nyolcas számú öltözőjét, leült egy padra és várt. Rendes volt a Szemere utcai munkaügyi hivatalban az a főszer, újra türelmesen végighallgatta és nem vágta a fejéhez, hogy miféle pályakezdő az, aki-nek nem felel meg az ortopéd műszerészi, sem a munkaadagoló diszpécser, sem a kazánfűtő melő. Biztató arckifejezéssel húzott elő egy dossziét: külföldi munka, és ott Csehszlovákiában néhány hónap alatt össze lehet hozni egy ETZ árát!

Turnusban érkeztek a leendő kollégák, biztosan most rakta le őket az üzemi busz. Kortalanul elhasználnak tűntek a bekötött fejű pufajkás

Pali

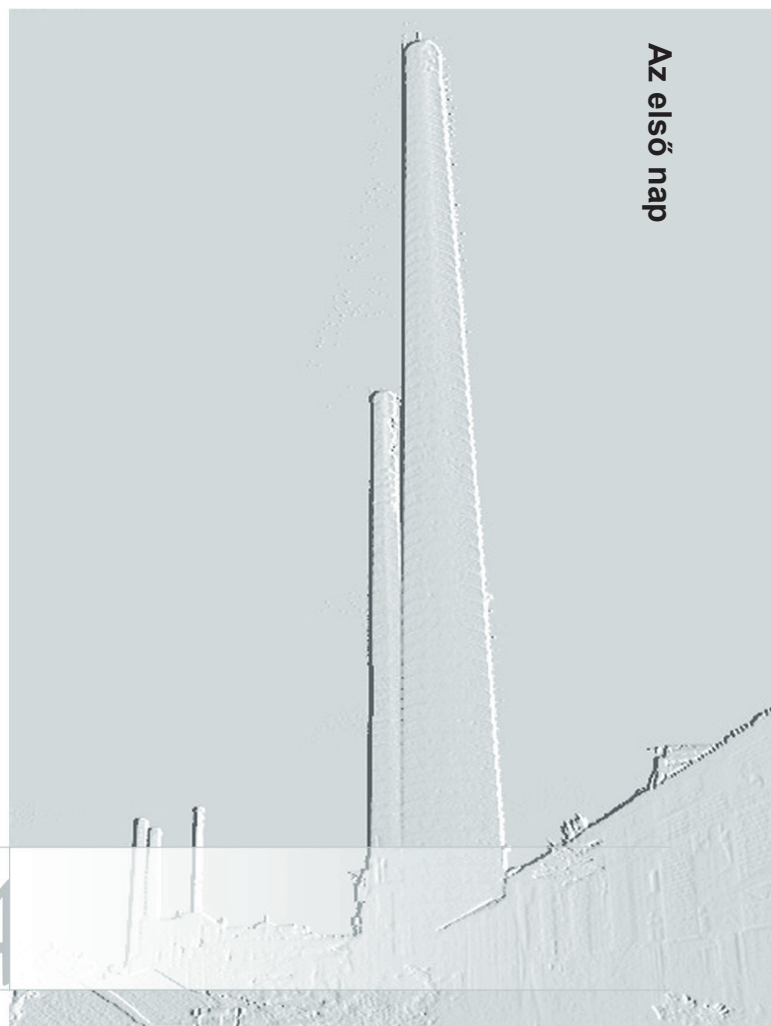
Nagyon-nagyon sok év után újra jött a fradi Mis-kolcra! A hármás sípszót követően elszabadult a pokol, beavatkozott a rendőrség és pár perc múl-va már a frontvonalak sem látszottak a káoszban. Pali ráunt a balhéra és rohanni kezdett, egy al-kalmilag összeverődött nyolc-tíz fős társasággal ügetve távolodott az epicentrumtól. Beértek a szá-mozott utcák egyikébe, tompult a csatazaj és végre kifújhatták magukat. Tenyerek a térdeken, előre hajolva pihogtek amolyan gyerekesen barátságos félkört alkotva.

– Kértek cigit? Jól megkergettek bennünket ezek a k. fradisták! – kezdte volna az összegzést.

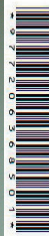
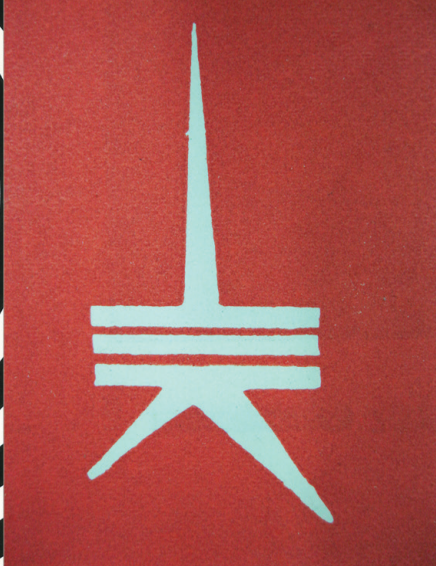
– Bajod van, kiscsávó?! Mi is azok vagyunk!

Pali szó nélkül sprintelt tovább...

asszonyok és a gumicsizmás, svájci sapkás em-berek. Hatástalanul próbált nekik köszönetni. A szemközti padvonulatot szállták meg, az ő sorába senki sem ült. Olyan spéci forralós bögrével voltak felszerelve, abból kortyolgatták a kávé-t meg a teát, szlovákul zsongtak és órá pillant-gattak folyamatos kuncogással. Zsolti kereste a kontaktust, de amikor elkapott volna egy-egy szempárt, azok rögvest a linóleumra vagy a lam-bériára szegeződtek. Nem láttak még fehér em-bert, mi olyan vicces? A Bécsből szervált magas szárú piros tornacipője, vállig érő szőke göndör haja, vagy a „punks not dead” feliratú póló? Vendégmunkás Lubenyikben, köszi, ennyi volt!

Az első nap

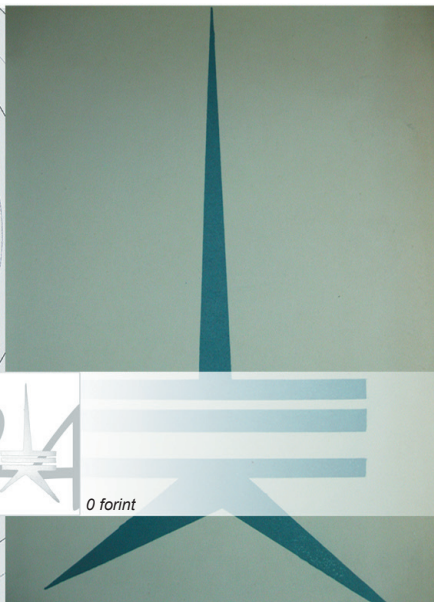

France

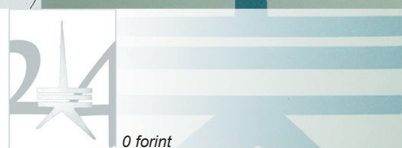
Kopi barátom nem volt rest 90 perces magnó-kazettájára egymás után újból és újból ugyanazt a számot rögzíteni, bizonyos Desireless „Voyage” című slágerét. Reggel beraktuk a kazettát és élveztük a nyári szünet végéig. Viszonylag gyenge produkciókat tett izgalmassá egy-egy francia előadó, egészen komoly hatásra volt képes a „Ca plane pour moi”, az „Ella Elle L’a” vagy a szinte már ciki „Joe le taxi”.

Voltak jobbak – Indochine, Étienne Daho, Mylene Farmer, Mano Negra, Les Nègresses Vertes és folytathatnánk –, de azokat is elég hamar kinőttük.

Néhány napja viszont az agyamban újra zsongani kezdett a punk külsejű szintipopos kefehajú vamp hangja, előntött a Kopi kazettájából áradó szabadság, hogy ha véget ér sem kell tekergetni, pár másodperces mindössze az átmeneti szünet és felbúg ismét, ameddig csak akarjuk: tavasz France!

Észak-Keleti Átjáró
Egyesület 2012

0 forint